

SZEMÉLYISÉGI JOGOK A KÖZÖSSÉGI MÉDIÁBAN – ÚJ KIHÍVÁSOK A BÍRÓI GYAKORLAT TÜKRÉBEN*

HALÁSZ CSENGE**

Jelen tanulmányban a közösségi média oldalainak a személyiségi jogokkal kapcsolatban felmerülő kihívásait teszem vizsgálat tárgyává. Ezek a platformok olyan novumot hoztak a jogalanyok életébe, amelyek jelentősen tágították a véleménynyilvánítás szabadságának a keretrendszerét, ugyanakkor számos személyiségi jogokkal kapcsolatos kérdés is kapcsolódik hozzájuk. A tanulmányban az általános jellemzők vizsgálata után a hazai bírói gyakorlat néhány esetjogi döntése kerül felvázolásra. A magánélethez való jog érvényesülése és a közéleti szereplők helyzete kapcsán az új szabályozáshoz kötődő jogértelmezési kérdések kerültek kiemelésre. A felvázolt dogmatikai kérdések és a bírói gyakorlat néhány novumának ismertetése után előremutató következtetések levonására törekszünk.

Kulcsszavak: *polgári jog, közösségi média, személyiségi jogok, magánélethez való jog, közéleti szereplők*

In this paper, I examine the challenges faced by social media sites in relation to personal rights. These platforms have brought a novelty to the lives of legal entities. But there are a lot of privacy issues associated with these sites. In the study, after examining the general characteristics, some case law decisions of the Hungarian judicial practice are outlined. In connection with the enforcement of the right to privacy and the situation of public figures, issues of legal interpretation related to the new regulation were highlighted.

Keywords: *civil law, social network, personal rights, the right to privacy, public figures*

Bevezető gondolatok

Mark Zuckerberg, a Facebook-portál alapítója ekképpen fogalmazott: „Az emberek ma már tényleg nyugodtabban osztanak meg nem csak egyre több és többféle in-

---

* Az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-19-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

** DR. HALÁSZ CSENGE
III. éves PhD-hallgató
Miskolci Egyetem ÁJK
Civilisztikai Tudományok Intézete
Polgári Jogi Intézeti Tanszék
3515 Miskolc-Egyetemváros
halasz.csenge@uni-miskolc.hu

formációt, hanem egyre nyíltabban és egyre több emberrel. Ez olyan új társadalmi norma, ami idővel elfogadottá válik."¹

Ezen kijelentés sokféle gondolatot ébreszthet bennünk. Egyrészt, a közösségi média oldalai egyértelműen átalakították a privátszféra és a közszféra határát, bizonyos nézőpontok szerint, megteremtve ezzel „a gondolatok szabad piacát”. Másrészt, a jogszabályok, így a Polgári Törvénykönyvben deklarált személyiségi jogok védelmét² ezeken az online felületeken is biztosítani kell, mind a portál és annak használója, mind a felhasználók egymás közötti jogviszonya során. Attól a pillanattól kezdve, mikortól a felhasználó a regisztráció aktusával kontraktuális kapcsolatba kerül az érintett portállal, egy online közösség részese lesz, szabadon oszthatja meg a gondolatait, fényképeket tölthet fel, véleményt nyilváníthat, interakciót folytathat más jogalanyokkal. Az oldalak esszenciális részét jelentő üzenőfal egyértelműen olyan felületet jelent, amelyen keresztül elképzelhetetlen mennyiségű információ áramolhat, és amely a személyiségi jogsértések végtelen spektrumát kínálja.

A közösségi felületek működéséhez számos jogértelmezési kérdés kapcsolódik, szinte minden jogág területén éreztetik hatásukat, néhány példával élve, fontos alkotmányjogi, büntetőjogi, munkajogi és adatvédelmi kérdések kapcsolódnak hozzájuk. Jelen tanulmány a közösségi platformokkal kapcsolatban felmerülő személyiségi jogi kérdéseket vizsgálja. E tekintetben a kutatás fókuszát a portált használó jogalanyok közötti jogsértésekre helyezzük, így a szolgáltatók és jogalanyok között felmerülő jogsértések, illetve az adatvédelmi kérdések csak szükséges mértékben, érintőlegesen kerülnek tárgyalásra. A közösségi oldalak mint szolgáltatók jogrendszerben elfoglalt helyét illetően rögzíthető, hogy az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény [a továbbiakban: Ektv.] tartalmazza a rájuk vonatkozó legfontosabb szabályokat.³

A teljesség kedvéért szükséges azonban megjegyezni, hogy a közösségi oldalakon nemcsak az egyes felhasználók által kerülhet sor személyiségi jogot sértő magatartás megvalósítására, hanem a portál által is, amely tipikusan a személyes ada-

¹ Bobbie JOHNSON: *Privacy no longer a social norm, says facebook founder*. <https://www.theguardian.com/technology/2010/jan/11/facebook-privacy>, 2020. március 16.

² 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) 2:42. §-a az emberi méltóságból vezeti le a személyiségvédelem általános generálklauzuláját, majd a 2:43. §-ában deklarálja az egyes nevesített személyiségi jogokat, amelyek a következők: az élet, testi épség, egészség védelme a személyes szabadság, magánélet, magánlakás védelme, a személy hátrányos megkülönböztetésének tilalma, a becsülethez és a jó hírnévhez való jog, a magántitokhoz való jog és a személyes adatok védelme, a névviseléshez való jog védelme, valamint a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300005.tv>, 2020. március 14.

³ Emellett megjegyezhető, hogy jelentős alkotmányjogi, büntetőjogi, versenyjogi és fogyasztóvédelmi szabályozási kérdések kötődnek ezen platformok működéséhez. Lásd hozzá részletesen: NÉMETH Szabolcs: A közösségi oldalak szolgáltatóinak jogi felelőssége-rendszertani elemzés. *Infokommunikáció és Jog* 2019/1., 3–7.

tok védelméhez való jog sérelmét vonja maga után. Ehhez elegendő arra gondolnunk, hogy a brit gyökerű, politikai tanácsadó cég, a Cambridge Analytica 2016-ban 87 millió Facebook-felhasználó adataihoz fért hozzá jogosulatlanul.⁴ Ez felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy a közösségi oldalak által kezelt személyes adatok biztonsága kiemelkedő fontossággal bír, így az ilyen jellegű jogsértések jövőbeli elkerülése érdekében minden szükséges intézkedést meg kell tenni.

A személyiségi jogi kérdések vizsgálatához a kiindulási alapot a hazai és a nemzetközi bírói esetjog tanulmányozása adja, amely döntésekből előremutató következtetések levonására törekszünk.

1. A közösségi médiában bekövetkező személyiségi jogi jogsértések jellemzői

1.1. Általános ismérvek

A „személyiségi jogról”, mint jogfilozófiai kategóriáról alig két évszázada beszélhetünk, megjelenése erősen kötődik a felvilágosodás társadalomfilozófiai tanításaihoz.⁵ Ezen jogosultságok szabályozása és értékelése minden időszakban rendkívül érzékenyen reagál a társadalmi, technológiai és gazdasági változásokra. Ezt jól példázza, hogy a magánélethez való jog első jelentős megfogalmazását és tudományos elemzését, Samuel Warren és Louis Brandeis, 1890-ben született, majd a *Harvard Law Review*-ban publikált írását nagyban ösztönözte a hordozható Kodak fényképezőgépek elterjedése.⁶ A kis méretű, kompakt gépekkel immár észrevétlenül lehetett fotókat készíteni, így a képmáshoz való jog megsértésének módszerei meglehetősen leegyszerűsödtek.

Sólyom László 1983-ban megjelent *A személyiségi jogok elmélete* című művében utalt arra, hogy az új technikai eszközök, mint a fényképezés, a „grammophon”, illetve a reklámok és a szórakoztató pletykaújságok társadalmi elterjedése nagymértékben megnöveli a személyiségi jogsértések lehetőségét.⁷

Az azóta eltelt időszakban a technika nyújtotta lehetőségek érezhetően tovább növekedtek – csupán néhány példával élve – az internet, az automatikus adatkezelési módszerek, a biometrikus azonosítás, illetve a pilóta nélküli légi járművek megjelenése egyaránt új kihívások elé állítja a személyiségi jogok védelmét.

A közösségi média jogi vizsgálatát illetően első ízben rögzítendő, hogy általánosan elfogadott, jogi fogalom nem adható meg rá vonatkozóan. A magunk részéről ezen fogalom alatt, olyan internetes oldalakat értünk, amelyekhez a szolgáltató

⁴ Jim ISAAC – Mina J. HANNA: *User data privacy: Facebook*. Cambridge Analytica, and Privacy Protection. <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8436400>, 2020. április 6.

⁵ BARZÓ Tímea: *Civilisztika I. Személyiségvédelem. Harmadik rész.* Szerk.: Barzó Tímea – Papp Tekla, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018, 173.

⁶ Samuel WARREN – Louis BRANDEIS: *The Right to Privacy*. *Harvard Law Review* 1890/4., 193–220. <https://www.cs.cornell.edu/~shmat/courses/cs5436/warren-brandeis.pdf>, 2020. április 6.

⁷ SÓLYOM László: *A személyiségi jogok elmélete*. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, 1983, 25, <https://mek.oszk.hu/12600/12673/12673.pdf>, 2020. április 6.

csak a keretet biztosítja, azt a felhasználók töltik ki folyamatosan változó tartalommal. Hazánkban a közösségi oldalak közül, a Facebook-portál tölt be piacvezető szerepet több mint ötmillió aktív használóval, de a YouTube és az Instagram platformok népszerűsége is folyamatosan növekvő tendenciát mutat.⁸ Ezen növekvő tendenciához „igazodva” a személyiségi jogot sértő magatartások száma is gyarapszik.

A közösségi oldalakat érintően fontos tisztázandó kérdést jelent, hogy az adott profiloldal mennyiben azonosítható a felhasználó személyiségével, mennyiben jelentheti annak integráns részét. Ezen kérdéskört számos pszichológiai tanulmány is vizsgálta, amely kutatások nyomán megállapításra került, hogy egyértelmű kapcsolat áll fenn a felhasználó személyiségjegyei és a közösségi felületeken végzett tevékenysége között.⁹

A személyiség jogi eszközökkel történő megfogalmazása neuralgikus pontot jelent. Csupán egyetlen példával élve, *Petrik Ferenc* álláspontja szerint a személyiség egy meghatározott életminőséget jelent, mégpedig azt, hogy az ember szabadon rendelkezik önmaga fölül, továbbá megilletik az emberhez méltó életfeltételek. Az emberhez méltó feltételek az emberi test épségére, egészségére, valamint az ember testi és szellemi működéséhez szükséges életfeltételekre vonatkoznak.¹⁰ A személyiség lényegének teljes körű meghatározása nem lehetséges, hiszen a személyiség mint fogalom nem meríthető ki az egyes jogosítványok számbavételével. Erre rendkívül érzékletesen mutat rá *Meszlény Artúr*, aki 1912-es művében ekképpen fogalmazott: „Miként a tulajdonos jogkörét hiába kísérelnénk meg körülírni oly módon, hogy elmondanánk, mi mindent tehet a dolgával, amiként az állampolgár polgári szabadságát nem meríthetjük ki efféle felsorolással: úgy ki nem meríthető az egyénnek az a pozíciója sem, amelyet ő mint a társadalom aktív szerve, mint a társadalmi szervezet végső célja és egyúttal primer alkotórésze ebben a társadalomban elfoglal. Ennek a pozíciónak egyes nyilvánulásait kiemelheti a jog és általában részesítheti, egyúttal szorosabban körül is írhatja, de ezek a kiemelt nyilvánulások együtt sem fogják soha reprezentálni magát a személyiséget, amely magának a társadalmi szervezetnek az alapfogalma.”¹¹

Összességben megállapítható, hogy a személyiséghez hasonlóan a személyiségi jog is egységesnek tekinthető, amelyet az általános személyiségi jog generálklauzulaként történő szabályozása és az egyes nevesített személyiségi jogok „lezáratlan

⁸ Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság. Lakossági Internethasználat. Online Piackutatás. 2018, http://nmhh.hu/dokumentum/202180/lakossagi_internethasznalat_2018.pdf, 2020. április 6.

⁹ Firoj ALAM – Evgeny A. STEPANOV – Giuseppe RICCARDI: *Personality Traits Recognition on Social Network- Facebook*. <https://www.aaai.org/ocs/index.php/ICWSM/ICWSM13/paper/view/6167/6307>, 2020. április 2.

¹⁰ PETRIK Ferenc: A nem vagyoni kár megtérítése védelmében. *Polgári Jogi Kodifikáció* 2003/1., 7.

¹¹ MESZLÉNY Artúr: *Személyjog és vagyonjog az új polgári perrendtartásban*. Budapest, 1912, 7.

volta” is szolgál.¹² A személyiségi jogok polgári jogi védelménél tehát nem az a lényeges, hogy mi a védelem tárgya, hanem a szabályozás – elsősorban – helyreállító, rendező jellege.¹³

A közösségi médiában létrehozott profiloldalakat illetően szükséges különbséget tenni a valódi adatokkal létrehozott profilok, illetve a valótlan információkkal létrehozott oldalak, az ún. „kamuprofilok” között. Ez utóbbiak gyakran más személyek személyes adatait használják – amely, önmagában is személyiségi jogot sértő magatartást valósíthat meg – más esetekben pedig fiktív információkat szolgáltatnak. E tekintetben nyilvánvalóan nem kerülhet sor személyiségvédelemre, hiszen nem jelenik meg az emberi személyiség védendő szegmense ezen oldalak „mögött”. A valós adatokkal létrehozott profilok ettől eltérő megítélés alá esnek, hiszen ezek hordoznak olyan személyiségjegyeket, amelyek jogi védelme egyértelműen indokolható. Ezen oldalak azonosításra alkalmas személyes adatokat tartalmaznak, bejegyzések kerülnek rajtuk létrehozásra, illetve nagyon gyakran az érintett képmása is megjelenik a felületükön. A tartalmak jogosulatlan felhasználása, továbbítása, eltorzítása személyiségi jogi következményeket vonhat maga után.

A jogsértő tartalom közzétételét illetően rögzíthető, hogy a jogsértő nyilvánvalóan felelősséggel tartozik azokért, a polgári jogi védelem objektív vagy szubjektív szankcióinak alkalmazása mellett a Facebook-portál például a saját felületén lehetőséget enged a személyiségi jogot sértő tartalom bejelentésére.¹⁴ Az idővonal, illetve a felhasználó saját profiloldala tekintetében fontos kérdést jelent a Facebook-idővonalon megosztott tartalom alá érkező kommentekért való felelősség alakulása. Ebben a tekintetben a magyar bírói gyakorlatban irányadónak tekinthető a Kúria 2016-os döntése,¹⁵ amely kimondja, hogy az internetes oldalakon való hozzászólások tartalma miatt az oldal fenntartója is felelősséggel tartozik. Az objektív alapú felelősség alól nem mentesít, hogy a profil létrehozójának nincs technikai lehetősége valamennyi komment moderálására. E tekintetben érdemes megemlíteni azt is, hogy a bírói gyakorlat szerint a Facebookon megvalósuló cselekmények közül a megosztott tartalom kedvelése akkor sem valósít meg jogsértést, ha egyébként maga a kedvelt tartalom személyiségi jogot sért. A jogsértő magatartásokat illetően – Bakos-Kovács Kitti álláspontjához csatlakozva – a magunk részéről célszerűnek tartjuk a jogsértő magatartások két típusa közötti különbségtételt. Érdemes differenciálni a magán a portálon megvalósuló jogsértések és a közösségi média oldalán kívüli, de ahhoz szorosan kapcsolódó jogsértő magatartások között.¹⁶

¹² GÖRÖG Márta: *Gondolatok a személyiség magánjogi védelme körében. Személy és személyiség a jogban*. Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2016, 100.

¹³ *Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez*. (Szerk.: Vékás Lajos – Gárdosi Péter). https://uj.jogtar.hu/#doc/db/367/id/A14Y1522.KK/ts/201907_17/, 2020. május 4.

¹⁴ *Személyiségi jogok megsértésének bejelentése a Facebook portál felületén*. https://www.facebook.com/help/1561472897490627?helpref=hc_global_nav, 2020. április 5.

¹⁵ BH 2016.12.330.

¹⁶ BAKOS-KOVÁCS Kitti: A közösségi portálon elkövetett személyiségi jogsértések közös attribútumai. In: *Lege duce, comite familia. Ünnepi tanulmányok Tóthné Fábián*

Az oldalon leggyakrabban a különböző bejegyzések, kommentek, megosztások, feltöltések révén valósul meg a személyiségi jogsértés. A Facebookon kívüli személyiségi jogot sértő magatartások közül azok az esetek emelhetők ki, amelyek során egy felhasználó által megosztott kép vagy személyes adat jogosulatlan felhasználására, továbbítására, esetleg nyomtatott vagy online sajtóban való megjelenítésére kerül sor. A magyar bírósági gyakorlatban egyre elterjedtebbek az olyan közéleti szereplőket érintő jogsértések, melyek során az adott közszereplő privát Facebook-oldalára feltöltött fotók és megosztott információk kerülnek felhasználásra az egyes szórakoztató, bulvár jellegű online oldalakon.¹⁷

Az online tér sajátosságait tekintve nem hagyhatóak figyelmen kívül az olyan személyiségi jog sérelmét előidéző magatartások sem, amelyek valamilyen informatikai okra vezethetők vissza. Ebbe a körbe sorolhatók a különböző vírusfertőzések és kémprogramok, amelyek tevékeny emberi magatartás nélkül is okozhatnak személyiségi jogi sérelmet.

Végül a közösségi oldalak jellegzetes vonásait illetően kiemelést érdemelnek a bizonyítás nehézségei. Ebben a tekintetben a bizonyítási eszközök két fontos körét szeretném kiemelni. Egyrészt, az oldal adatkezelési szabályzata alapján a portál hivatalos megkeresésre köteles kiadni a felhasználók hozzájárulásával azok tevékenységéről gyűjtött adatokat, pl. azt, hogy a felhasználó megoszt, létrehoz, elérhetővé tesz egy tartalmat valamint az általa fogadott és küldött üzeneteket is.¹⁸ Másrészt érdemes a közjegyzővel ún. *ténnytanúsítványt* készíttetni a személyiségi jogot sértő tartalomról, mert ez annak esetleges törlése után is hitelt érdemlő bizonyítási eszközként szolgál a peres eljárásban.

A következőkben a hazai esetjogra támaszkodva vizsgáljuk az egyes nevesített személyiségi jogok sérelmének a sajátosságait. A hazai bírói gyakorlatban növekvő tendenciát mutat az egyes személyiségi jogok közösségi oldalakon történő megsértésével kapcsolatban felmerült jogviták száma. A hazai esetjogot tekintve, a leggyakrabban sérelmet szenvedő jogoknak a jóhírnév és becsület védelme, a személyes adatok védelme, illetve a képmáshoz való jog védelme tekinthetőek. A magánélethez való joghoz e tekintetben speciális szempontok kapcsolódnak, melyek részletes tárgyalása indokolt.

1.2. A becsület és a jóhírnév védelme

A jóhírnév és a becsület sérelme legtipikusabb esetekben a különböző kommentek vagy jogsértő tartalmú bejegyzések által valósulhat meg. A felmerülő esetekben a véleménynyilvánítás szabadsága és az érintett személy személyiségi jogai kerülnek egymással kollízióba, amely tekintetben a bíróságnak esetről esetre kell mérlegel-

Eszter tiszteletére, jogászi pályafutásának 60. évfordulójára. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017, 19.

¹⁷ Lásd hozzá például, a Fővárosi Ítéltábla Pf.20828/2016/3. számú határozatát és a BH 2017.3.86., Fővárosi Ítéltábla Pf.21263/2016/3.számú határozatát.

¹⁸ A Facebook-portál Adatkezelési szabályzata. <https://www.facebook.com/privacy/explanation>, 2020. április 3.

nie a kijelentések jogsértő jellegét. A Ptk.-ben foglalt szabály alapján a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, indokolatlanul bántó véleménynyilvánítások valósíthatják meg a becsülethez való jog sérelmét [Ptk. 2:45. § (1) bek.]. A Fővárosi Ítéltábla egy 2017-es döntésében¹⁹ a Facebook-üzenőfalán közzétett közlések jogsértő jellegét állapította meg. Az alperes a Facebook üzenőfalán olyan kijelentéseket tett, melyek rendkívül megalázzónak, kifejezőmódjában indokolatlanul bántónak, sértőnek minősültek, tehát túlléptek a véleménynyilvánítás szabadsága nyújtotta alkotmányos kereteken. A felperesre vonatkozóan közzétett olyan jelzők, mint például, hogy koszos, trehány, lusta, a férfias, markáns arc mögött egy állat lakozik, nevetséges és szájalmas, diktatórikus stb. egyértelműen túllépi tehát ezt a szabadságot, amelynek a jóhiszeműség és tisztesség is korlátját jelenti. Fontos az a körülmény is, hogy az alperes használta a felperesekre vonatkozóan a cigány és a roma jelzőt is. Ezek a megnyilvánulások nem amiatt sérelmesek, mert származásra utalnak, hanem amiatt, mert ezeket kifejezetten azért használták, hogy a felpereseket lealacsonyítsák és megalázzák. E szavakat olyan szövegkörnyezetbe helyezte az alperes, melyek alapján a felperesekre egyértelműen a roma származású emberekkel szemben fennálló negatív társadalmi sztereotípiák vetültek, melyek alkalmasak a becsület megsértésére.²⁰

A Kúria által 2019-ben közzétett döntésben megállapításra került, hogy a becsület csorbítására alkalmas tényállítás nagy nyilvánosság előtt történő elkövetésének a megállapítására lehet alkalmas, ezért a rágalmozás vétségének megállapíthatósága szempontjából tényállásszerű magatartás, a különböző internetes felületeken annak nyilvános közlése, mely szerint az egyik egyetem hallgatói önkormányzatának vezetője – e tevékenységének gyakorlása során – részt vett egy jelentős tárgyi súlyú nemi erkölcs elleni bűncselekmény eltussolásában, illetve közpénzt tulajdonított el.²¹

A Szegedi Ítéltábla 2017-es döntése²² egy közéleti szereplő becsülethez való jogát értelmezte. Az eljárás alperese egy zárt Facebook-csoportban tett közzé a polgármesteri tisztséget betöltő felperesre vonatkozó trágár hangvétellű hozzászólásokat. Az ítélet indokolásában a bíróság kifejtette, hogy trágár, alpári és lealacsonyító kifejezéseket a közéleti szereplők sem kötelesek eltűrni, így ezen szófordulatok megalapozzák a közéleti szereplő becsülethez való jogának a sérelmét.

A Ptk.-ben foglalt rendelkezés alapján a *jóhírnév megsértését* jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és ezt a személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel vagy valamely valós tényt hamis színben tüntet fel [Ptk. 2:45. § (2) bek.]. A jogsértés elkövetési magatartása megvalósulhat valótlan tény állításával, ami azt jelenti, hogy a jogsértő saját maga „kreál” valótlan tényt az érintett személyről.

¹⁹ Fővárosi Ítéltábla Pf.20096/2017/3. számú határozata személyiségi jog megsértése tárgyában.

²⁰ Fővárosi Ítéltábla Pf.20096/2017/3. számú határozata személyiségi jog megsértése tárgyában.

²¹ EBH2019.B.2.

²² BDT2019.3987.

A híresztelés a valótlan tény más személyekkel történő megosztását jelenti, míg a valós tény hamis színben történő feltüntetése a valós tények „elferdítését” jelenti. A jóhírnév megsértésének mindhárom elkövetési magatartása megvalósulhat a közösségi média felületén.

A Fővárosi Ítéltábla egy 2016-os²³ ítéletében megállapította a jóhírnév sérelmét abban az esetben, amikor egy megrendelő egy vállalkozó Facebook-oldalára a vélemények rovatba az alábbi kiírást tüntette fel: „A megrendelést nem teljesítette, az előleggel lelépett! Megtettük a megfelelő lépéseket, többek között a számviteli törvény megszegéséért is.”²⁴ Az Ítéltábla álláspontja szerint ez a kijelentés a bizonyíthatósági teszt alapján nem véleménynyilvánításnak, hanem tényállításnak minősül, melynek valóságalapja nem volt bizonyított a bejegyzés közzétételének az időpontjában, hiszen nem volt folyamatban polgári peres eljárás a felek közötti szerződéssel kapcsolatban, így nem volt jogerős ítélet sem, amely alátámasztotta volna a bejegyzésben állítottak valóságtartalmát.

A Fővárosi Ítéltábla egy másik ügyben²⁵ nem tartotta megalapozottnak a jóhírnévhez való jog sérelmét. A tényállás szerint az alperes az alábbi bejegyzést tette közzé a Facebook-profilján: „ez egy elmebeteg ... aki velem össze tud veszni ... többször megfenyegetett, eltüntetett a környékről 8 cicát, sajna az enyémeket is, ja és fel is jelentgetett mindenhol mindenért ... állandóan lesekszik, megfigyel, két éve járok bíróságra miatta ..., ennyit az urizáló pszichokról”. Mind az elsőfokú fórum, mind az Ítéltábla az „elmebeteg” és az „urizáló pszicho” kifejezés kapcsán nem hagyta figyelmen kívül a felek között ekkorra már több éve fennálló ellenséges kapcsolatot, amely alapján a sérelmezett kifejezéseket nem találta túlzónak a peres felek között kialakult konfliktusos helyzetre tekintettel. Ezért a keresetet ebben a vonatkozásában is elutasította.

A becsület és jóhírnév védelme vonatkozásában további fontos körülményt jelent a Kúria 2016-os – már korábban is hivatkozott – döntése, amely kimondja, hogy a profilon elhelyezett kommentek jogsértő tartalmáért a profiloldal létrehozója is felel. Ezt az elvet egy 2018-ban született Szegedi Ítéltábla által közzétett határozat²⁶ tovább pontosította. Az eljárás során az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes megsértette a alperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett internetes hírportálon 2014. május 31-én *Kormánytámogatással lövik, aki tolvajnak látszik* című cikkben azt a valós tény, hogy a jelen per alperese kezdeményezésére mezőőrséget szervez Á. önkormányzata abban a hamis színben tüntette fel, hogy ennek következményeképpen egy ártatlan embert meglöttek. Az Ítéltábla kimondta, hogy a személyiségsértő közlés honlapon való megjelenése önmagában megalapozza a honlap üzemeltetőjével szemben a személyiségi jogsértés objektív jogkövetkezményeinek érvényesítését. A komment utólagos moderálása a jogsértés tényét nem teszi meg nem tör-

²³ A Fővárosi Ítéltábla Pf.20828/2016/3. számú határozata.

²⁴ A Fővárosi Ítéltábla Pf.20828/2016/3. számú határozata.

²⁵ A Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.825/2019/4. számú ítélete.

²⁶ BDT.2018.3809.

tétté, de a honlap fenntartója felróhatósága körében mérlegelhető, ami az esetleges kártérítési, illetve sérelemdíj iránti igények elbírálása szempontjából kaphat jelentőséget.

A becsület és jóhírnév védelmével foglalkozó joggyakorlat néhány szeletének ismertetése után, érdemes áttérnünk a képmáshoz való joggal kapcsolatban felmerülő néhány kérdés vizsgálatára.

1.3. A képmáshoz való jog gyakorlatának néhány kérdése

A Ptk. rendelkezése alapján a képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez illetve felhasználásához szükséges az érintett személy hozzájárulása [Ptk. 2:48. § (1) bek.]. A hozzájárulási kötelezettség alól a törvény a tömegfelvételek és a közéleti szereplés során elkészített felvételek vonatkozásában enged kivételt [Ptk. 2:48. § (2) bek.]. A jogsértéseknek több esetköre különíthető el, amelyek közül elsőként említhető a *felvétel hozzájárulás nélküli elkészítése*. Ezzel a magatartással a jogsértő tulajdonképpen illetéktelenül behatol az érintett magánszférájába pl. rejtett kamerával felvett készít róla, vagy titokban lefényképezi.²⁷ A jogsértő magatartások következő csoportját a *jogsértő ábrázolási mód* jelenti, melyre legjellemzőbb példa, amikor a felvétel készítője nevetségessé teszi az érintett személyt. A harmadik körbe tartozik a *felvétel jogosulatlan megváltoztatása* pl. az eltorzítás vagy a kép egységének jogosulatlan megbontása. Az utolsó kategóriát pedig a jogszerűen elkészített felvétel *rendeltetésellenes használata és nyilvánosságra hozatala* jelenti. Főszabály szerint nemcsak a fénykép elkészítéséhez, hanem annak felhasználásához is szükséges az érintett beleegyezése. A hozzájárulásra vonatkozóan a jogalkotó nem támaszt alakszerűségi követelményt, az megtehető szóban, írásban, valamint ráutaló magatartással.

E körben érdemes szót ejteni a Kúria egyik 2016-os döntéséről, melynek tárgya a képmáshoz való jog megsértése volt, és annak a Facebook-oldalon való megjelenése is fontos körülményként került értékelésre.²⁸ A történeti tényállás szerint egy európai parlamenti képviselő egy motoros egyesület elnöki tisztségét töltötte be, és meghívta az egyesület tagjait és azok párjait egy brüsszeli kirándulásra. A kiránduláson fényképek is készültek a részt vevő személyekről, melyek felkerültek az egyesület hivatalos Facebook-oldalára, majd több online hírportálon is felhasználásra kerültek. A Kúria megállapította, hogy önmagában az a körülmény, hogy a képfelvétel felkerült az egyesület Facebook-oldalára, és ezáltal bárki számára hozzáférhető volt, nem jelenti azt, hogy a felperesek hozzájárulását megadottnak kell tekinteni arra nézve, hogy a képmás honlapon is megjelenjék. A felvétel elkészítéséhez adott hozzájárulás nem jelenti azt, hogy a felhasználáshoz való hozzájárulás is megtörtént volna. A rendelkezésre álló bizonyítékokat a legfelsőbb bírói fórum úgy értékelte, hogy fontos közérdek fűződik adott esetben a közvélemény tájékoztatásához abban a tekintetben, hogy egy európai parlamenti képviselő közpénzből

²⁷ BARZÓ: i. m. 268.

²⁸ BH 2017.3.86.

látta vendégül egy társadalmi szervezet tagjait, illetve azok közvetlen hozzátartozóit. Mindez olyan eseménynek tekinthető, amelyről a sajtó jogosult és köteles tájékoztatást adni. A konkrét fénykép a felpereseket nem megalázó módon ábrázolta, objektív, tárgyyszerű felvételnek tekinthető. Kifejtette továbbá a Kúria azt is, hogy maga az egyesület is olyan fontos közéleti tartalmú eseménynek minősítette a látogatást, hogy annak elnöke a szervezet honlapján, illetve Facebook-oldalán részletes beszámolót tegyen közzé az általa jelentősnek ítélt eseményről. A Kúria megítélése szerint a konkrét érdekösszemérés során a sajtószabadság gyakorlásának lehetősége került előtérbe a felperesek képmásvédelméhez fűződő jogához képest, különös tekintettel arra, hogy a felvétel maga nem visszaélészerűen készült, objektíven mutat be egy helyzetet egy olyan út kapcsán, amelynek során közpénz felhasználására került sor, és egyébként egy sajtós politikai tartalomtól sem mentes „fogadás” realizálásáról volt szó.

Szintén közéleti szereplő képmásával kapcsolatban született a BDT.2020.4126. számmal ellátott eseti döntés. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes K.-i lakos, a ... politikai párt K.-i szervezetének alelnöke, az S. Megyei Közgyűlésben a párt képviselője, tehát közszereplőnek minősül. Az alperes televíziószolgáltatással, folyóirat, időszaki kiadvány kiadásával, film-, videótelevízióműsor gyártásával és televízióprogram-terjesztéssel, hírügynökségi tevékenységgel, médiareklámmal foglalkozó nonprofit gazdasági társaság, a K. online magazin kiadója. 2018. április 12-én az alperes weboldalán cikk jelent meg a felperesről *Bíró: felperes mondjon le!* címmel, mely az S. Megyei Közgyűlés elnöke által a felpereshez intézett politikai tartalmú közleményt és annak előzményét, a felperes internetes közösségi oldalán, a Facebookon a 2018. évi parlamenti választásokkal kapcsolatban közzétett hozzászólását elemezte. A cikk idézte a felperes hozzászólását, amelynek során a felperesi hozzászólásokat a cikkbe befényképezve, a felperes Facebook-profilját is közzétette. A fényképen a felperes magánéleti szituációban a házastársával együtt egy nyaralás során volt látható. A képmáshoz való jog megsértése szempontjából nincs különbség a Facebook-oldalon található fénykép és a bármely más forrásból származó felvétel felhasználásának feltételei és megítélése között. Az helytálló hivatkozás, hogy az alkotmánybírósági határozatok, illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata a közügyek szabad megtárgyalhatósága érdekében tágabb körben teszi lehetővé az érintett hozzájárulása nélküli képmás közlését közszereplő esetében. A mérlegelés során kiemelkedő szempont, hogy mi a közlés témája és azzal mennyiben függ össze az adott közszereplő képmása. A felvétel közzététele a jogosult képmáshoz fűződő törvény által védett rendelkezési jogát ugyanis csak a közügyek megtárgyalhatósága érdekében szükséges mértékben, azzal arányosan korlátozhatja.

Felmerülnek olyan kivételes esetek, amikor a felvétel készítésére vonatkozó engedély a nyilvánosságra hozatalra is kiterjed. Ilyen kivételt jelent a *televíziós műsor céljára készített felvétel*, amely tekintetében ráutaló magatartásnak kell tekinteni, ha valaki annak tudatában, hogy milyen célból készül a fénykép, engedi annak elkészítését. A másik kivételt a *bizalmas kapcsolat esetén történő felhasználás* jelenti. Az egymással családi vagy baráti kötelékben élő személyek körében a

képmás készítéséhez adott hozzájárulás magában foglalja a képmás felhasználásának az engedélyezését, azonban csak a felvétel készítője és az ábrázolt személy közötti kapcsolatnak megfelelően a felvétel szélesebb körben való terjesztése már megalapozza a jogsértést. E körben fontos felhívni a figyelmet a közösségi médiában megvalósuló egyik sajátos jelenségre, mégpedig arra, amikor a szülő a saját profiloldalán tesz közzé gyermekéről készült fényképeket. A személyiségi jogok minden jogalanyt megilletnek, így nyilvánvalóan egy gyermeket is. A felnőtt, cselekvőképes személy hozzájárulására mindig szükség van a róla készült felvétel közzétételéhez vagy használatához, miért lenne ez alól kivétel egy kiskorú? A szülőknek a gyermek nevelése és ügyei vitelében mindig a gyermek érdekét előtérbe helyezve, körültekintően kell eljárniuk, ennek ellenére a gyermek már nagyon fiatalon, kifejezett hozzájárulása nélkül igen stabil „digitális lábnyommal” rendelkezhet a közösségi médiában a szülők tevékenységéből fakadóan. A magyar bírósági gyakorlatban még nem volt példa ilyen jellegű peres eljárásra, de Ausztriában egy 18 éves lány beperelte szüleit amiatt,²⁹ mert mintegy 500 gyermekkori fotót töltöttek fel róla a beleegyezése nélkül a Facebookra. A 2009-től kezdődően feltöltésre került képek némelyike igen bensőséges helyzetben készült, és a lány az eljárás megindítása előtt megkérte szüleit arra, hogy távolítsák el a fényképeket az oldalról, de ennek a kérésnek nem tettek eleget, mert az apa álláspontja szerint a képek az ő tulajdonukat képezték. Jelen jogeset felhívta a figyelmet a gyermekek online felületen történő jogvédelmének fontosságára. A jövőbe tekintve efféle peres eljárás előfordulása hazánkban sem kizárt.

1.4. Részösszegzés

A személyiségi jogok közösségi médiában történő érvényesülését érintően a fentebb ismertetett joggyakorlat alapján megállapítható, hogy a hazai bírói gyakorlatban rendkívül széles körben fordulnak elő a Facebook-portálon elkövetett jogsértésekkel kapcsolatos eseti döntések. A jóhírnév és becsület védelmét illetően rögzítendő, hogy a különböző kommentek és üzenőfalra elhelyezett bejegyzések révén valósul meg leggyakrabban ezen személyiségi jogok sérelme. A jóhírnév megsértésének mindhárom esetköre megvalósulhat a közösségi platformokon: a valótlan tények állítása, híresztelése vagy a valós tények hamis színben történő feltüntetése miatt a bíróságok gyakorta állapítják meg ezen személyiségi jogok sérelmét. Ezen jogvitákban gyakorta kerül előtérbe a nyilvánosság értelmezése. Azon érvelés, amely szerint az 5-600 fős ismerősi kör számára elérhetővé tett személyiségi jogot sértő bejegyzés nem tekinthető nyilvánosnak, nem helytálló. A jogsértő tartalmú kommentek kérdéskörét illetően megállapítható, hogy a hazai bírói gyakorlat szigorú, az objektívhez közelítő felelősséget állapít meg. E tekintetben a Kúria már idézett határozatához visszatérve, érdemes röviden kitérni a szolgáltató felelősségére

²⁹ *Story of Austrian teen suing parents over Facebook pictures debunked.* <https://www.dw.com/en/story-of-austrian-teen-suing-parents-over-facebook-pictures-debunked/a-19562265>, 2020. április 9.

is, hiszen ezen kérdéskörrel az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága is foglalkozott, valamint szorosan kapcsolódik a személyiségi jogok érvényesüléséhez. Az Alkotmánybíróság³⁰ utalt az Ekertv. szabályanyagára, amely az információs társadalommal összefüggő szolgáltatók tekintetében különbséget tesz a szolgáltató, illetve a közvetítő szolgáltató között, amelyek felelőssége eltérően kerül szabályozásra. Míg a tartalomszolgáltató felel az általa rendelkezésre bocsátott jogsértő tartalomért, addig a közvetítő szolgáltató nem köteles ellenőrizni az általa csak továbbított, tárolt vagy hozzáférhetővé tett információt, valamint bizonyos feltételek fennállása a felelősség alóli mentesülését is eredményezi. A tárhelyszolgáltató akkor mentesül a felelősség alól, ha nincs tudomása a tartalom jogsértő jellegéről, továbbá amint erről értesül, haladéktalanul intézkedik annak hozzáférhetetlenné tételéről. Előfordulhat ugyanakkor, hogy egy tartalomszolgáltató egyben a közvetítő szolgáltató kategóriájába is besorolható. Amennyiben egy saját maga által készített tartalomhoz hozzászólások megtételére „felületet” biztosít, úgy az előbbi esetben tartalomszolgáltató, az utóbbi szolgáltatása miatt viszont a közvetítő szolgáltatói státusz illeti meg, tehát ehhez mérten tartozik felelősséggel a megjelent információkért.³¹ Összességében megállapítható tehát, hogy a hatályos szabályozás szerint a jogsértő tartalmú kommentekért meghatározott feltételek mellett a szolgáltató felelőssége megállapítására is sor kerülhet.³² Ezen kérdéskört érintően számos tanulmány született, a közösségi média oldalainak tartalomszolgáltatóként vagy közvetítő szolgáltatóként történő értékelése szempontjából fontos alkotmányjogi, a szólásszabadsággal és sajtószabadsággal kapcsolatba hozható kérdések is felmerültek, amelyek ismertetésétől a terjedelmi korlátokra tekintettel jelen esetben eltekintünk.³³

A képmáshoz való jogot illetően a jogviták alapját leggyakrabban a hozzájárulás hiánya képezi, valamint fontos körülmény, hogy ezen jogosultság sérelme tipikusan a közéleti szereplők helyzetével kapcsolatos jogvitákban merül fel. A bíróságoknak az efféle jogviták során a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését és azt kell értékelnie, hogy a közzétett fényképfelvétel mennyiben járulhat hozzá egy demokratikus diskurzus kialakításához. A továbbiakban ezen kérdéskört és a hozzá kapcsolódó szabályozási novumokat is ismertetjük.

³⁰ 19/2014. (V. 30.) AB határozat.

³¹ KOLTAY András: *Az Alkotmánybíróság határozata az internetes kommentek polgári jogi megítéléséről*. <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/25/id/A1500101.JEM/ts/10000101/> 2020. május 6.

³² KOLTAY András: *Az Alkotmánybíróság határozata az internetes kommentek polgári jogi megítéléséről*. <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/25/id/A1500101.JEM/ts/10000101/> 2020. május 6.

³³ Lásd hozzá: Anne S. Y. CHEUNG: Az internetes tárhelyszolgáltatók felelősségérágalmazási ügyekben. *In medias res* 2014/1., 41–59. <http://media-tudomany.hu/wp-content/uploads/sites/13/2017/11/media-tudomany-az-internetes-tarhelyszolgáltatok-fel-elossege-ragalmazasi-ugyekben-cikk-55.pdf>, 2020. május 5.

SZIGETI Tamás – SIMON Éva: A hozzászólás szabadsága: A közvetítői szolgáltatói felelősség aktuális kérdéseiről. *Fundamentum* 2016/2–4., 113–124.

<http://fundamentum.hu/sites/default/files/fundamentum-16-2-4-10.pdf>, 2020. május 3.

1.5. *Új kihívások: a magánélethez való jog és a közéleti szereplők helyzete*

A magánéletre vonatkozóan nem adható általános érvényű egzakt meghatározás, a szakirodalomban gyakorta hivatkoznak rá privátszféraként és magánszféraként is. Ezen jogosultság nemzetközi jogi dokumentumokban is deklarálásra került, valamint alapvető jogként az Alaptörvény rendelkezései között is helyt kapott. Hazánk történetében először a hatályos Ptk. rendezi nevesített jogként a magánélet védelméhez való jogot, valamint fontos nívumot jelent az is, hogy a 2018. évi LIII. törvény [a továbbiakban: Mvtv.] önálló jogszabályként rendelkezik e jogosultság védelméről.

A terület jelentőségét hangsúlyozva a Mvtv. már a preambulumban is rendelkezik a privátszféra interneten történő védelmének kiemelt fontosságáról. Kimondja, hogy az interneten történő zaklatás ellen ugyanolyan védelmet kell biztosítani, mintha az a materiális valóságban történt volna. A törvény az általános rendelkezései körében a magánélethez való jogot a személyiség szabad kibontakoztatásához való jog részeként határozza meg, és a korlátozását az Alaptörvényben foglalt szabállyal rendezi [Mvtv. 2. § (1)–(2) bek.]. Ezt követően külön nevesíti a magánélethez való jog egyes „résztérületeit”, amelyek a családi élet tiszteletben tartásához való jog [Mvtv. 2. § (9) bek.], az otthon tiszteletben tartásához való jog [Mvtv. 10. §] és a kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog. Ezek közül a kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog sérelme valósulhat meg leginkább az online térben, amely tekintetében a törvény külön ki is mondja, hogy az egyént fokozott védelem illeti meg a zaklatás valamennyi interneten megvalósuló formájával szemben.

A magánélethez való jog megsértésének jogkövetkezményeit illetően a törvény a Ptk. személyiségi jogi jogsértések esetén alkalmazandó objektív és szubjektív szankcióit rendeli alkalmazni [Mvtv. 2. § (12)–(14) bek.].

A közösségi oldalakat illetően kiemelt szerepe van annak is, hogy az érintett személy saját önrendelkezési körében milyen információkat oszt meg másokkal és mik azok a rá vonatkozó, személyes jellegű adatok, amelyeket saját magának kíván megőrizni. Fontos megjegyezni azt is, hogy egy olyan képmás jogosulatlan közzététele, amelyet nem a nyilvánosságnak szántak, vagy a becsület olyan trágár kifejezésekkel történő megsértése, amely az érintett személy privátszférájába tartozó információkra vonatkozik, esetleg a belső integritást erősítő személyes adatok Facebookon történő közzététele mind-mind a magánélethez való jog sérelmét vonják maguk után. A hazai bírói gyakorlatot tanulmányozva az a következtetés vonható le, hogy ezen esetekben, tipikusan nem a magánélethez való jogra hivatkozással, hanem valamely más nevesített személyiségi jogra hivatkozással indulnak eljárások személyiségi jogsértések miatt. A közösségi hálózatokon tehát a privátszféra sérelme tulajdonképpen olyan magatartásokban manifesztálódik – képmás vagy személyes adatok jogosulatlan közzététele, magántitokhoz és személyes adatokhoz való jog sérelme – amelyek más nevesített személyiségi jogokhoz kapcsolódnak.

A közéleti szereplők³⁴ helyzetéhez is több jogkérdés kapcsolódik, amelyek egy része a Mvtv. hatálybalépéséhez köthető. A törvényhez kapcsolódóan a Ptk. vonatkozó szakasza is módosult, kimondja, hogy a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja. Ez nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A közéleti szereplőt a közügyek szabad vitatásának körén kívül eső közléssel vagy magatartással szemben a nem közéleti szereplővel azonos védelem illeti meg. A közéleti szereplő magán- vagy családi életével kapcsolatos tevékenység, illetve adat nem minősül közügynek [Ptk. 2:42. § (1)–(3) bek.]. Ezzel összhangban a Mvtv. preambulumában is deklarálásra kerül, hogy az Alaptörvénnyel összhangban a közéleti szereplőt is megilleti a magánélet védelme és az otthon nyugalma. A jogszabály kimondja, hogy közéleti szereplő tűrni csak közéleti tevékenységével összefüggésében köteles.

A hazai esetjog tendenciáit illetően kiemelhető az a körülmény – az egyes nevesített személyiségi jogok bírói gyakorlatának bemutatásánál néhány jogeset kiemelésre is került –, hogy a közéleti szereplők személyiségi jogainak a sérelme gyakorlata valósul meg valamely közösségi platformon, különösen a Facebook-portálon. Az új szabályozás azonban egyértelműen szűkíti a közéleti szereplők bírálhatóságának a lehetőségét, hiszen lényegében kizárja az EJEB által kialakított értelmezési elvek érvényesülését, amelyek szerint indokolható esetben a közéleti szereplő magánéletéhez kapcsolódó információk is nyilvánosságra kerülhetnek. A Ptk. új szabályának, illetve a Mvtv. új rendelkezésének értelmezése a bírói gyakorlat feladatát jelenti, akiknek az értelmezés során egyensúly kell találniuk

Szintén a közéleti szereplők és a közösségi platformok kapcsolódási pontját jelenti a közéleti szereplők „körének” újszerű értelmezése. Ezen személyi csoportra vonatkozóan általános érvényű fogalom nem adható meg, az Alkotmánybíróság határozatai, egyes ágazati szabályok és a bírósági esetjog ad eligazítást az értelmezéshez. A közösségi média oldalai álláspontunk szerint tágították a lehetséges *közéleti szereplők* körét. A különböző kép- és videómegosztó portálokon egyes felhasználók – akik egyébként a klasszikus értelemben vett közéleti szerepet nem vállalnak – több százszázalékos követőtáborral rendelkeznek és rengeteg olyan mozzanatról beszámolnak, amely tipikusan a privátszférájuk körébe tartozó információnak tekinthető. Arra vonatkozóan, hogy ezek az „internetes hírességek” közéleti szereplőnek tekinthetők-e, nincs egységes álláspont, a jövőbeli bírói gyakorlatra hárul ezen kérdéskör tisztázása. Nézőpontunk szerint indokolt a közéleti szereplő fogalmának kiterjesztése az interneten több százszázalékos követőtáborral rendelkező profiloldalakat létrehozó személyekre, hiszen látásmódjukkal, az életük nyilvános-

³⁴ Gyakorta felmerülő kérdést jelent, hogy különbséget lehet e tenni a közéleti szereplő és a közszereplő megnevezések között. Nézetünk szerint a két elnevezés között nincs tartalmi különbség. Lásd hozzá bővebben: MOLNÁR Hella: A közéleti szereplők személyiségi jogainak a védelme. In: *A személyiség és védelme*. (Szerk.: Görög – Menyhárd – Koltay), Budapest, 2017, 15–31.

ság elé tárt mozdulataival, életstílusukkal, véleményükkel, valamint az általuk reklámozott termékekkel véleményformáló szerepet közvetítenek egy viszonylag széles társadalmi réteg felé.

Záró gondolatok

A bevezető gondolatok körében idézésre került *Mark Zuckerberg* nyilatkozata, amely kifejezésre jutatta, hogy az olyan klasszikus értékek, mint például a magánélet védelme, megszűnnek társadalmi normák lenni. A közbeszédben is gyakorta felmerülő kérdéskört jelent, hogy vajon a közösségi portálok hogyan hatnak az emberi személyiségre, és hogy valóban erodálják-e a privátszféra határait.

Álláspontunk szerint ezen oldalak valóban az önkifejezés lehetőségének korábban ismeretlen szabadságát hozták el, ezzel együtt viszont a személyiségi jogok védelme szempontjából figyelmen kívül nem hagyható veszélyt hordoznak. A jogsértések egyetlen kattintással megvalósulhatnak, az üzenőfal a vélemények szabadságának platformját jelenti, gyakran azonban a jogsértések melegágya is. Az általános jellemzők tárgyalása után kitértünk az egyes nevesített személyiségi jogok bírói gyakorlatának elemzésére, amely tekintetben kiemelendő a magánélethez való jog és a közéleti szereplők helyzetének értelmezése. A közösségi médiában megvalósuló személyiségi jogvédelem újabb kihívásait illetően rendkívül fontos szerep hárul a bírói esetjogra, amelynek egyensúlyt kell találnia a gondolatok szabad piaca és az emberi személyiség védelme között.

Felhasznált irodalom

- [1] Anne S. Y. CHEUNG: Az internetes tárhelyszolgáltatók felelőssége rágalma-
zási ügyekben. *In medias res* 2014/1., 41–59.
- [2] BAKOS-KOVÁCS Kitti: A közösségi portálon elkövetett személyiségi jogsér-
tések közös attribútumai. In: *Lege duce, comite familia – Ünnepi tanulmá-
nyok Tóthné Fábíán Eszter tiszteletére, jogász pályafutásának 60. évfordu-
lójára*. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017, 11–21.
- [3] BARZÓ Tímea: *Civilisztika I. Személyiségvédelem. Harmadik rész.* (Szerk.:
Barzó Tímea – Papp Tekla) Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018, 173–263.
- [4] Bobbie JOHNSON: *Privacy no longer a social norm, says facebook founder.*
<https://www.theguardian.com/technology/2010/jan/11/facebook-privacy>, 2020.
március 16.
- [5] Firoj ALAM – Evgeny A. STEPANOV – Giuseppe RICCARDI: *Personality Traits*
Recognition on Social Network-Facebook. [https://www.aaai.org/ocs/index.
php/ICWSM/ICWSM13/paper/view/6167/6307](https://www.aaai.org/ocs/index.php/ICWSM/ICWSM13/paper/view/6167/6307), 2020. április 2.

-
- [6] Jim ISAAK – Mina J. HANNA: *User data privacy: Facebook*. Cambridge Analytica, and Privacy Protection, <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8436400>, 2020. április 6.
- [7] GÖRÖG Márta: *Gondolatok a személyiség magánjogi védelme körében. Személy és személyiség a jogban*. Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2016.
- [8] KOLTAY András: *Az Alkotmánybíróság határozata az internetes kommentek polgári jogi megítéléséről*. <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/25/id/A1500101.JEM/ts/10000101/>, 2020. május 6.
- [9] MESZLÉNY Artúr: *Személyjog és vagyonyjog az új polgári perrendtartásban*. Budapest, 1912.
- [10] MOLNÁR Hella: A közéleti szereplők személyiségi jogainak a védelme. In: *A személyiség és védelme*. (Szerk.: Görög – Menyhárd – Koltay), Budapest, 2017, 15–31.
- [11] Nemzeti Média-és Hírközlési Hatóság. Lakossági Internethasználat. Online Piackutatás. 2018, http://nmhh.hu/dokumentum/202180/lakossagi_internet_hasznalat_2018.pdf, 2020. április 6.
- [12] NÉMETH Szabolcs: A közösségi oldalak szolgáltatóinak jogi felelősségre- rendszertani elemzés. *Infokommunikáció és Jog* 2019/1., 3–7.
- [13] Samuel WARREN – Louis BRANDEIS: The Right to Privacy, *Harvard Law Review* 1890/4., 193–220, <https://www.cs.cornell.edu/~shmat/courses/cs5436/warren-brandeis.pdf>, 2020. április 6.
- [14] SZIGETI Tamás – SIMON Éva: A hozzászólás szabadsága: A közvetítői szolgáltatói felelősség aktuális kérdéseiről. *Fundamentum* 2016/2–4., 113–124. <http://fundamentum.hu/sites/default/files/fundamentum-16-2-4-10.pdf> 2020. május 3.
- [15] SÓLYOM László: *A személyiségi jogok elmélete*. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, 1983, <https://mek.oszk.hu/12600/12673/12673.pdf>, 2020. április 6.
- [16] PETRIK Ferenc: A nem vagyoni kár megtérítése védelmében. *Polgári Jogi Kodifikáció* 2003/1., 7.
- [17] *Személyiségi jogok megsértésének bejelentése a Facebook portál felületén*. https://www.facebook.com/help/1561472897490627?helpref=hc_global_nav, 2020. április 5.
- [18] *A Facebook portál adatkezelési szabályzata*. <https://www.facebook.com/privacy/explanation>, 2020. április 3.
- [19] *Story of Austrian teen suing parents over Facebook pictures debunked*. <https://www.dw.com/en/story-of-austrian-teen-suing-parents-over-facebook-pictures-debunked/a-19562265>, 2020. április 3.

- [20] *Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez.* (Szerk.: Vékás Lajos – Gárdosi Péter). <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/367/id/A14Y1522.KK/ts/20190717/>, 2020. május 4.

Felhasznált bírói ítéletek és jogszabályok:

- [21] 19/2014. (V. 30.) AB határozat.
- [22] Fővárosi Ítéltábla Pf.20096/2017/3. számú határozata személyiségi jog megsértése tárgyában.
- [23] EBH2019.B.2.
- [24] BDT2019.3987.
- [25] BH 2016.12.330.
- [26] A Fővárosi Ítéltábla Pf.20828/2016/3. számú határozata.
- [27] A Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.825/2019/4. számú ítélete.
- [28] BH 2017.3.86.
- [29] A Fővárosi Ítéltábla Pf.21263/2016/3.számú határozata.
- [30] BDT.2018.3809.
- [31] BH 2017.3.86.
- [32] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény.
- [33] Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (Ektv.).
- [34] A magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény.